MOERDIJK

Raadsvoorstel

Portefeuillehouder(s)	wethouder A.M.J. Dingemans Med
Datum commissiebehandeling	-
Datum raadsbehandeling	8 mei 2025
Zaaknummer	1613121
Onderwerp	Voorbereiding scopebesluit Powerport

Voorgesteld besluit

1) Kennis te nemen van de bevindingen uit de technische verkenning van de Ontwerptafel Powerport, zie bijlage 1 t/m 3.
2) Kennis te nemen van het voornemen om op het Bestuurlijk Overleg Leefomgeving (BOL) van 4 juni samen met de partners van de Ontwerptafel Powerport een besluit te nemen over de scope van de Powerportopgave, ook wel ‘scopebesluit’ genoemd.
3) Te stellen dat de gemeente Moerdijk gelijkwaardige deelnemer dient te zijn bij dit scopebesluit.
4) Het college op te roepen om bij het scopebesluit:
   a. het gemeentelijk belang optimaal te behartigen en hierbij de in de Omgevingsvisie verankerde positiebepaling Powerport als uitgangspunt te hanteren.
   b. Te komen tot een geloofwaardig en toekomstbestendig besluit, gericht op een goed functionerend systeem waarin brede welvaart, leefbaarheid en perspectief voor de haven zijn geborgd en een afspraak is gemaakt over herstel van de indexering op de Moerdijkregeling.
5) Kennis te nemen van de financiële en praktische ondersteuning die de gemeente biedt aan ZLTO Moerdijk om samen met ZLTO Drimmelen & Geertruidenberg te komen tot een standpuntbepaling Powerport namens de agrariërs (leden en niet-leden van ZLTO).
6) Kennis te nemen van het voornemen van het college om in te gaan op het verzoek van de dorpstafel Zevenbergschen Hoek om hen te ondersteunen bij het opstellen van een Leefbaarheidsvisie.
7) De kosten die de gemeente maakt voor rijksopgaven naar redelijkheid aan de rijksoverheid door te belasten.

Publiekssamenvatting

De ministeries Klimaat en Groene Groei (KGG), Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO), Infrastructuur en Waterstaat (I&W), de provincie noord Brabant, het Waterschap Brabantse Delta en de gemeenten Geertruidenberg, Drimmelen en Moerdijk werken samen aan een plan voor Powerport regio Moerdijk. In het gebied van de Amercentrale tot en met het Haven- en Industriegebied Moerdijk zijn grote nationale opgaven voorzien op gebied van o.a. energie-infrastructuur en circulaire economie. Deze opgaven vragen veel fysieke ruimte en milieuruimte. Uit technische verkenning van de ontwerptafel Powerport regio Moerdijk bleek eerder dat de opgave niet inpasbaar is “binnen de hekken” van het Haven- en Industrieterrein Moerdijk en het Amergebied. Uit verdere technische verkenning van de ontwerptafel blijkt dat in de bredere regio en in andere zeehavens ook onvoldoende ruimte beschikbaar is die voldoet aan de gewenste kenmerken. In juni bepalen het rijk, provincie, waterschap en gemeenten tijdens het Bestuurlijk Overleg Leefomgeving (BOL) wat de scope is van de opgaven die in dit gebied een plek moeten krijgen. De gemeente hanteert hierbij de

“positiebepaling Powerport” uit de omgevingsvisie als uitgangspunt. Inzet is om te komen tot een geloofwaardig en toekomstbestendig besluit, gericht op een goed functionerend systeem waarin brede welvaart, leefbaarheid en perspectief voor de haven zijn geborgd én een afspraak is gemaakt over herstel van de indexering op de Moerdijkregeling. De uitkomst van het BOL besluit wordt uitgewerkt in een totaalplan waar participatie op mogelijk is. In navolging van dorp Moerdijk hebben ZLTO en de dorpstafel Zevenbergschen Hoek een verzoek ingediend tot ondersteuning in het komen tot een standpuntbepaling/ leefbaarheidsvisie. Het verzoek van ZLTO is reeds goedgekeurd, het verzoek van de dorpstafel Zevenbergschen Hoek is in afstemming met de dorpstafel in voorbereiding.

Inleiding
De aanpak van de ontwerptafel is ingedeeld in 4 fasen:
1) Inventarisatie van de opgaven, harde en zachte plannen tot circa 2050.
2) Uitvoeren van een technische verkenning, oftewel voorbereidend huiswerk.
3) BOL-besluit: wat is de scope van de opgaven in dit gebied?
4) Op basis van het scopebesluit komen tot een integraal ontwikkelperspectief plus uitvoeringsagenda en financieringsafspraken, oftewel het maken van een totaalplan.

Stap 1 en 2 zijn afgerond. Dit raadsvoorstel is gericht om bestuurlijk mandaat op te halen om samen met Rijk en provincie tot het BOL besluit (stap 3) te komen.

Parallel aan de ontwerptafel lopen de Rijks Coördinatieregelingen (RCR) voor de energieprojecten gewoon door. De locatiekeuze voor het PoM 380/150/20 kV station wordt begin volgend jaar beoogd. Deze locatiekeuze is van groot belang vanwege de aanzuigende werking op aanvullende energie-infrastructuur zoals converterstations voor de aanlanding van wind uit zee, electrolysers en batterijopslag. De Nota Reikwijdte en Detail voor PoM is 11 april gepubliceerd. Met KGG is afgesproken dat de uitkomst van het BOL besluit wordt ingevoegd in het traject rondom de locatiekeuze van het 380 kV station.

Belangrijkste inhoudelijke bevindingen van de Ontwerptafel Powerport tot nu toe:
- De nationale opgave heeft betrekking op borging van strategische autonomie, concurrentiekracht, verduurzaming en brede welvaart.
- Zonder ingrijpen staat de bestaande concurrentiepositie van het Haven- en Industrieterrein Moerdijk (HIM) onder druk. Vanwege tekort aan geluidsruimte, stikstofproblematiek en netcapaciteit kunnen beschikbare gronden niet worden uitgegeven en hebben bedrijven onvoldoende mogelijkheden om op eigen terrein te intensiveren.
- De powerport regio met in bijzonder de zeehaven Moerdijk beschikt over unieke locatiewaarden en -condities die elders in Brabant niet te vinden zijn: multimodale bereikbaarheid, hoge milieucategorie, zeehaven, grote vraag naar en groot aanbod van energie.
- De geïnventariseerde ruimtevraag voor een toekomstbestendig en duurzaam haven- en industriegebied (2025-2030) is geraamd op 190-300 hectares. Van 2030-2050 is een aanvullende ruimteclaim geraamd van tussen de 600-800 hectare. Dit is exclusief de ruimte van leidingen tracés en aanvullende ruimtevraag vanuit mobiliteit, faciliteiten zoals truckparking en huisvesting arbeidsmigranten, lopende woningbouwopgaven en natuur- en watercompensatie.
- Genoemde ruimtevraag omvat harde en zachte plannen. Met het scopebesluit moet duidelijk worden wie eigenaarschap neemt op welke opgaven en of opgaven al dan niet van tafel kunnen verdwijnen.

- De totale opgave is niet inpasbaar binnen de hekken van het bestaande Haven- en Industriegebied Moerdijk (HIM) en het Amergebied. Naast fysieke ruimte is er ook een tekort aan milieuruimte. Uitplaatsing van bedrijven is kostbaar, complex en ontoereikend.
- Spreiden van de opgave over de omliggende regio's en de andere zeehavenclusters biedt onvoldoende oplossing.
- Inzet van de boogde uitbreidingslocatie "reserve Roode Vaart" is ontoereikend om de ruimtevraag op te vangen.
- Brede welvaart en leefbaarheid staat onder druk. Inwoners hebben behoefte aan duidelijkheid, geloofwaardigheid en toekomstperspectief.
- Inpassing van opgaven kan alleen als dit toekomstbestendig gebeurt als onderdeel van een integrale aanpak die moet leiden tot een goed functionerend systeem met behoud van leefbaarheid en brede welvaart.
- Een fundamentele keuze is noodzakelijk.

Beoogd effect
Met het gevraagde raadsbesluit wordt bestuurlijk "mandaat" opgehaald om het BOL-besluit te kunnen voorbereiden en nemen over de scope van de Powerport opgave. Het beoogd effect hiervan is:

- Duidelijkheid over toekomstperspectief gebied/doorbreken van de vicieuze cirkel van de leefbaarheidsdiscussie.
- Integrale aanpak, gericht op een goed functionerend systeem met behoud van leefbaarheid en brede welvaart.
- Behoud van zeggenschap en invloed door partnerschap.
- Afspraken over de financieringsstrategie, inclusief afspraken over herstel van de indexatie van de Moerdijkregeling en omgang met onevenredige gemeentelijke kosten als gevolg van de opgave.

Argumenten, gekoppeld aan de beslispunten

1-2 In lijn met onze positiebepaling streven wij naar transparantie en delen wij de beschikbare inhoudelijke informatie.

3 Op de ontwerptafel Powerport wordt gekeken naar de integrale opgave in het gebied. Zonder deelname van Moerdijk is er geen Ontwerptafel Powerport. In plaats van een integrale aanpak komen dan de ruimtevraagstukken om de beurt en los van elkaar op tafel. Dit leidt tot suboptimale oplossingen en een veel kleinere onderhandelpositie om tot afspraken te komen over borging van leefbaarheid en brede welvaart. De mogelijkheden om invloed uit te oefenen zijn het grootst door aan tafel te blijven zitten en mee te besluiten. Escaleren en hakken in zand zetten kan altijd nog.

4a De positiebepaling Powerport zoals vastgesteld in de omgevingsvisie vormt een waardevol uitgangspunt om tot het BOL besluit te komen.
   - De positiebepaling geeft richting over welke opgave wel/niet in dit gebied zouden moeten landen (wat niet lokaal gekoppeld is moet elders);
   - Focust op het laten landen van de opgaven binnen het hek van het HIM, tenzij dat niet haalbaar is.
   - Wanneer dit niet haalbaar is moeten afspraken worden gemaakt over structurele meerwaarde en significante investeringen in lokale verduurzamingsopgaven, leefbaarheidsopgaven en andere opgaven uit onze omgevingsvisie.
   - Lange termijn borging van afspraken over samenwerking en gebiedsinvesteringen.

4b Wanneer blijkt dat de nationale opgave groter wordt dan inpasbaar op het HIM en de reserve Roode Vaart dan vraagt dit mogelijk in de periode hierna om een fundamentele keuze over waar deze ruimtevraag dan wel op te vangen. Een dergelijke keuze kan alleen gemaakt worden als onderdeel van een totaal afspraak over een werkend systeem, leefbaarheid en brede welvaart.
Dorpstafel Moerdijk roept in lijn met de leefbaarheidsvisie namens de inwoners van het dorp op om de indexatie van de Moerdijkregeling te herstellen, gekoppeld aan het BOL besluit. Dit in verband met het verwachte effect van het BOL besluit op de woningmarkt in het dorp. Herstel van de Moerdijkregeling als randvoorwaarde bij het BOL besluit geeft invulling aan deze nadrukkelijke oproep vanuit het dorp.

5-6 ZLTO en de dorpstafel Zevenbergschen Hoek hebben een verzoek ingediend om ondersteuning bij het opstellen van een standpuntbepaling Powerport respectievelijk een leefbaarheidsvisie. Om inwoners en agrariërs in staat te stellen hun belang goed te kunnen behartigen en om dit ook als gemeente namens deze partijen te kunnen doen, staat het college positief tegenover beide verzoeken. Met ZLTO zijn reeds afspraken gemaakt over ondersteuning. Met Zevenbergschen Hoek is dit in voorbereiding. Vanuit andere kernen is deze vraag vooralsnog niet gesteld.

7 Moerdijk maakt kosten (capaciteit en plankosten) als gevolg van de nationale opgaven die in onze gemeente moeten landen. Inzet blijft om vergoeding voor deze meerkosten te blijven ontvangen. Liefst geborgd in een formele afspraak.

Kanttekeningen en risico's, gekoppeld aan de beslispunten

3 De afweging tussen in gesprek blijven/coöperatief samenwerken of van tafel stappen/hakken in het zand moet continu worden gemaakt om het Moerdijkse belang optimaal te kunnen behartigen.

4 De neiging kan ontstaan om de opgaven kleiner te maken of op te knippen in losse projecten en deze incrementeel in te plaatsen zodat er minder pijnlijke consequenties lijken te ontstaan. Het lokale belang is niet gediend met net te doen alsof de opgave kleiner is, terwijl dit niet het geval is. Discussie over ruimteclaims, leefbaarheid, houdbaarheid van een dorp zullen dan terugkomen. Gezien de impact van dergelijke discussies op onze inwoners is dit zeer onwenselijk. Inwoners geven zelf ook aan behoefte te hebben aan duidelijkheid, geloofwaardigheid en toekomstperspectief.

De neiging kan ontstaan om niet te kiezen/de fundamentele keuze vooruit te schuiven. In dat geval zullen de opgaven om de beurt al dan niet middels Rijks Coördinatieregelingen langskomen/afgedwongen worden. Dit leidt tot onlogische locatiekeuzen (toekomstige historische fouten) ten koste van toekomstperspectief van meerdere kernen, inwoners en agrariërs en het in standhouden van de cyclische leefbaarheidsdiscussie.

5 Mogelijk doen in de toekomst meer kernen/inwoners een beroep op de gemeente voor ondersteuning/ leefbaarheidsvisie etc. Het faciliteren hiervan zal van geval tot geval worden afgewogen. Voorwaarde vanuit gemeente is dat het dorp zelf initiatief neemt, inbreng organiseert en tijd investeert. Ter voorbereiding hierop is werving van een omgevingsmanager voor 2-3 dagen in de week in voorbereiding.

Middelen

Voor uitvoering van dit besluit zijn geen extra middelen nodig.
In december 2024 heeft de gemeente € 289.000 van het Rijk ontvangen om extra kosten als gevolg van de energie-infrastructuur opgaven op te kunnen vangen. In combinatie met het

beschikbare budget vanuit de begroting is er voor 2025 voldoende dekking voor de Powerport opgave. Een kadernota claim voor de periode vanaf 2026 is in voorbereiding. Parallel zullen we bij het Rijk blijven aandringen om voor zo lang als nodig de gemeente te compenseren voor kosten die wij maken bij het werken aan de Powerportopgave.

Communicatie
- Transparantie en openheid is een uitgangspunt.
- Na de raadsinformatiebijeenkomst van 15 april zullen de voorzitters van de dorpstafels van de kernen om het HIM (Klundert, Moerdijk, Zevenbergschen Hoek, Zevenbergen), de voorzitter van de tafel buitengebied en de voorzitter van de Moerdijkse afdeling van de ZLTO worden bijgepraat over Powerport en de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau van het PoM 380 KV station die 11 april gepubliceerd wordt.
- Gekoppeld aan het BOL besluit van 4 juni wordt materiaal t.b.v. publiekscommunicatie ontwikkeld: samenvatting, filmpje, Q&A.
- Op 24 juni wordt een brede informatiebijeenkomst voor raadsleden en inwoners georganiseerd, waar de uitkomst van het BOL besluit wordt toegelicht.

Vervolg
Belangrijke data in de komende periode
- 15 april: raadsinformatiebijeenkomst
- 16 april: bijpraten voorzitters gebiedstafels en ZLTO
- 8 mei: raadsbesluit
- 12 mei: inloopbijeenkomst PoM 380 kV station, georganiseerd door Tennet/KGG
- 4 juni: BOL besluit
- Medio juni: publicatie kamerbrief BOL besluit. Uitkomst openbaar
- 24 juni: brede informatiebijeenkomst voor raadsleden en inwoners uit Moerdijk

In Geertruidenberg is de raad op 10 april geïnformeerd. In Drimmelen gebeurt dit op 17 april. Na het BOL start het traject om tot een integraal plan te komen, incl. participatie.

Bijlagen
1 Oplegnotitie resultaten technische verkenning
2 Ruimtelijke verkenning
3 Verkenning Brede Welvaart

Mocht u vragen hebben over dit voorstel, dan kunt u contact opnemen met de griffier via telefoonnummer 0168-366764 of e-mail griffie@moerdijk.nl.

Zevenbergen, 8 april 2025
Burgemeester en wethouders van Moerdijk,

S. Elseman
Gemeentesecretaris

A.J. Moerkerke
Burgemeester

RAADSBESLUIT
Raadsvergadering van *8 mei 2025*

De raad van de gemeente Moerdijk,
gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 8 april 2025

overwegende dat:
-

gelet op:
-

BESLUIT
1. Kennis te nemen van de bevindingen uit de technische verkenning van de Ontwerptafel Powerport, zie bijlage 1 t/m 3.
2. Kennis te nemen van het voornemen om op het Bestuurlijk Overleg Leefomgeving (BOL) van 4 juni samen met de partners van de Ontwerptafel Powerport een besluit te nemen over de scope van de Powerportopgave, ook wel 'scopebesluit' genoemd.
3. Te stellen dat de gemeente Moerdijk gelijkwaardige deelnemer dient te zijn bij dit scopebesluit.
4. Het college op te roepen om bij het scopebesluit:
    a. het gemeentelijk belang optimaal te behartigen en hierbij de in de Omgevingsvisie verankerde positiebepaling Powerport als uitgangspunt te hanteren.
    b. Te komen tot een geloofwaardig en toekomstbestendig besluit, gericht op een goed functionerend systeem waarin brede welvaart, leefbaarheid en perspectief voor de haven zijn geborgd en een afspraak is gemaakt over herstel van de indexering op de Moerdijkregeling.
5. Kennis te nemen van de financiële en praktische ondersteuning die de gemeente biedt aan ZLTO Moerdijk om samen met ZLTO Drimmelen & Geertruidenberg te komen tot een standpuntbepaling Powerport namens de agrariërs (leden en niet-leden van ZLTO).
6. Kennis te nemen van het voornemen van het college om in te gaan op het verzoek van de dorpstafel Zevenbergschen Hoek om hen te ondersteunen bij het opstellen van een Leefbaarheidsvisie.
7. De kosten die de gemeente maakt voor rijksopgaven naar redelijkheid aan de rijksoverheid door te belasten.

Vastgesteld in de raadsvergadering d.d. *8 mei 2025,*

de griffier,	de voorzitter,
H.M. Vonk-Schenkel	A.J. Moerkerke